

**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ**

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
RECOLTAREA SÂNGELUI PENTRU ANALIZE DE
LABORATOR**

CHIȘINĂU 2025

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/01 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Procedură Operațională privind recoltarea sângelui pentru analize de laborator	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	1				
1.1.	Aprobat	Manea Diana	Director IMSP IMU	24.01.2025	
1.2.	Verificat	Maxim Igor	Vicedirector medical	23.01.2025	
1.3.	Verificat	Vovc Liviu	Șef secție Mmanagementul Calității serviciilor medicale	22.01.2025	
1.4	Elaborat	Pinteac Olga	Asistentă medicală șefă	20.01.2025	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale.

Nr. crt.	Ediția/revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
2.1.	Ediția 1			
2.2.	Revizia 1			

3. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Scopul difuzării	Exemplar nr.	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura
	1	2					
3.1.	Aplicare	1	Președintele Consiliului Calității	Vicedirector medical	Maxim Igor		
3.2.	Aplicare	2	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale	Șef	Vovc Liviu		
3.3.	Aplicare	3	Administrația	Asistenta medicală șefă	Pinteac Olga		
3.4.	Aplicare	4	Serviciul audit inter	Șef	Rusu Ion		

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/01 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Procedură Operațională privind recoltarea sângelui pentru analize de laborator	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

3.5.	Aplicare	5	Farmacie	Diriginte	Bargan Viorica		
3.6.	Aplicare	6	UPU	Asistentă medical superioară	Talmaci Natalia		
3.7.	Aplicare	7	Secția Reanimare	Asistentă medical superioară	Panfil Ana		
3.8.	Aplicare	8	Secția Anesteziologie și Terapie Intensivă	Asistentă medical superioară	Vozian Svetlana		
3.9.	Aplicare	9	Secția Hemodializă	Asistentă medical superioară	Stoicov Elena		
3.10.	Aplicare	10	Secția Chirurgie nr.1	Asistentă medical superioară	Cercel Mariana		
3.11.	Aplicare	11	Secția Chirurgie nr.2	Asistentă medical superioară	Tepleacova Elena		
3.12.	Aplicare	12	Secția Chirurgie nr.3	Asistentă medical superioară	Savcenko Elena		
3.13.	Aplicare	13	Secția Chirurgie Traume Asociate	Asistentă medical superioară	Gusac Eleonora		
3.14.	Aplicare	14	Secția Chirurgie Toracică	Asistentă medical superioară	Leca Nelea		
3.15.	Aplicare	15	Secția Chirurgie Vasculară	Asistentă medical superioară	Gorgos Tatiana		
3.16.	Aplicare	16	Secția Chirurgie OMF	Asistentă medical superioară	Mura Oxana		
3.17.	Aplicare	17	Secția Urologie	Asistentă medical superioară	Șportac Lăcrimioara		
3.18.	Aplicare	18	Secția Ginicologie	Asistentă medical superioară	Buruian Nina		
3.19.	Aplicare	19	Blocul de Operații	Asistentă medical superioară	Gaidarji Feodora		
3.20.	Aplicare	20	Secția Endoscopie	Asistentă medical superioară	Arpentin Ana		
3.21.	Aplicare	21	Secția Morfopatologie	Asistentă medical superioară	Codreanu Aliona		
3.22.	Aplicare	22	Secția Ortopedie și Traumatologie nr.1	Asistentă medical superioară	Dulce Ana		
3.23.	Aplicare	23	Secția Ortopedie și Traumatologie nr.2	Asistentă medical superioară	Tofan Lilia		
3.24.	Aplicare	24	Secția Ortopedie nr.1	Asistentă medical superioară	Gonța Lilia		

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/01 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Procedură Operațională privind recoltarea sângelui pentru analize de laborator	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

3.25	Aplicare	25	Secția Ortopedie nr.2	Asistentă medical superioară	Lupei Mariana		
3.26	Aplicare	26	Secția Ortopedie și Traumatologie nr.3	Asistentă medical superioară	Rotaru Elena		
3.27	Aplicare	27	Secția Microchirurgie	Asistentă medical superioară	Tuchila Valentina		
3.28	Aplicare	28	Secția Neurochirurgie	Asistentă medical superioară	Cioran Eleonora		
3.29	Aplicare	29	Secția Oftalmologie	Asistentă medical superioară	Botnaru Olga		
3.30	Aplicare	30	Secția Chirurgie Spinală	Asistentă medical superioară	Chircu Oxana		
3.31	Aplicare	31	Secția Neurologie	Asistentă medical superioară	Vasilașco Svetlana		
3.32	Aplicare	32	Secția Neurologie BCV	Asistentă medical superioară	Pleşca Natalia		
3.33	Aplicare	33	Laboratorul medicină intervențională	Asistentă medical superioară	Batarovschi Irina		
3.34	Aplicare	34	Secția Epileptologie	Asistentă medical superioară	Boțan Natalia		
3.35	Aplicare	35	Secția Boli Interne	Asistentă medical superioară	Darsalia Marina		
3.36	Aplicare	36	Secția Terapie Intensivă “Stroke”	Asistentă medical superioară	Josan Alexandra		
3.37	Aplicare	37	Secția Reabilitare Medicală și Medicină fizică	Asistentă medical superioară	Merițoi Nadejda		
3.38	Aplicare	38	Secția Radioimagnostic și Diagnostic de Laborator	Asistentă medical superioară	Calancea Aurelia		
3.39	Aplicare	39	Laboratorul Clinic Diagnostic	Asistentă medical superioară	Tocarciuc Olga		
3.40	Aplicare	40	Laboratorul Microbiologic	Asistentă medical superioară	Pînzari Gabriela		
3.41	Aplicare	41	Anestezie și Terapie Intensivă 2	Asistentă medical superioară	Molla Vera		
3.42	Aplicare	42	Secția Neurofiziologie	Asistentă medical superioară	Socol Francesca		

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/01 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Procedură Operațională privind recoltarea sângelui pentru analize de laborator	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

4. SCOP

Prezenta procedură operațională stabilește etapele și responsabilitățile pentru **recoltarea corectă a probelor de sânge pentru analizele de laborator**, asigurând acuratețea rezultatelor și siguranța pacienților și a personalului medical. Analizele de laborator completează simptomatologia bolilor, confirmând sau infirmând diagnosticul clinic, reflectă evoluția bolii, arată eficacitatea tratamentului și confirmă vindecarea. De asemenea, ajută la identificarea agenților patogeni, a tulburărilor de coagulare, metabolice sau endocrine și sunt esențiale pentru screening și pregătirea preoperatorie.

5. DOMENIU DE APLICARE

Această procedură se aplică **întregului personal medical** (asistenți medicali, medici) implicat în recoltarea probelor de sânge pentru examene hematologice, biochimice, bacteriologice (hemocultură), serologice și parazitologice, în cadrul IMSP Institutul de Medicină Urgentă.

6. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

Procedura este elaborată în conformitate cu următoarele reglementări și standarde:

6.1. Reglementări Internaționale:

- **ISO 9001:2015** – Sisteme de management al calității. Principii fundamentale și cerințe de bază.
- **SR EN 15224:2017** – Servicii de sănătate. Sisteme de management al calității. Ghid pentru utilizarea standardului EN ISO 9001:2015.
- **Regulamentul UE nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012** – Privind standardizarea europeană.

6.2. Reglementări Naționale (Republica Moldova):

- **Legea Republicii Moldova nr. 411 din 28.03.1995** – Privind ocrotirea sănătății.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/01 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Procedură Operațională privind recoltarea sângelui pentru analize de laborator	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

- **Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 134 din 02.03.2022** – Cu privire la aprobarea „Programului Național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2022-2025”.
- **Protocolul Clinic Național nr. 314 „Profilaxia post expunere”**, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 539 din 07.06.2022, ediția II-a.
- **Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr. 1083 din 23.12.2024** – Cu privire la aprobarea „Standardului de supraveghere epidemiologică a hepatitelor virale B, C și D”.
- **Ordinul MS nr. 749 din 11.09.2024** – Privind Ghidul pentru prevenirea și controlul infecțiilor în instituția medico-sanitară spitalicească.
- **Ghidul practic „Siguranța injectiilor”**, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății RM nr. 765 din 30.09.2015.
- **Standarde de îngrijire nursing.**

6.3. Reglementări Interne:

- **Regulamentul de funcționare al IMSP Institutul de Medicină Urgentă.**
- **Plan de măsuri privind combaterea și profilaxia infecțiilor asociate asistenței medicale în IMSP IMU.**

7. DESCRIEREA PROCEDURII

7.1. PRINCIPII GENERALE

- **Respectarea condițiilor de asepsie perfectă** pe parcursul întregului proces de recoltare.
- **Identificarea corectă a pacientului** înainte de orice procedură de recoltare.
- **Pregătirea psihologică a pacientului** prin explicarea procedurii și obținerea consimțământului.
- **Pregătirea fizică a pacientului** (ex: pe nemâncate pentru anumite analize).
- **Utilizarea materialelor sterile** și a echipamentului de protecție individuală (EPI) adecvat.
- **Respectarea ordinii de umplere a tuburilor** (dacă este cazul).
- **Etichetarea corectă și completă a probelor** imediat după recoltare.
- **Transportul prompt și adecvat al probelor** la laborator.

7.2. MATERIALE NECESARE

- Mănuși de unică folosință (non-sterile pentru recoltare capilară, sterile pentru hemocultură).

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/01 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Procedură Operațională privind recoltarea sângelui pentru analize de laborator	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

- Dezinfectant cutanat (alcool sanitar, tinctură de iod, clorhexidină, soluție pe bază de alcool pentru hemocultură).
- Garou.
- Ace sterile de unică folosință (de diferite dimensiuni) sau sisteme de recoltare vacutainer.
- Seringi sterile (pentru puncția venoasă clasică).
- Eprubete/vacutainere specifice fiecărei analize (cu sau fără anticoagulant, cu aditivi specifici: EDTA, citrat de sodiu, fluorură de Na, heparină etc.).
- Pipete Potain (pentru hemoleucogramă capilară).
- Medii de cultură sterile (pentru hemocultură).
- Lame de sticlă (pentru frotiuri sau picătura groasă).
- Compresă/tampoane sterile.
- Leucoplast/pansament adeziv.
- Recipient pentru colectarea deșeurilor înțepătoare/tăietoare (cutie galbenă).
- Recipient pentru deșeuri medicale infecțioase.

7.3. METODE DE RECOLTARE

7.3.1. Puncția Capilară

- **Locuri de elecție:** Pulpa degetului (adult), lobul urechii, halucele sau călcâiul (copil).
- **Indicații:** Hemoleucogramă, glicemie (rapidă), grup sanguin, alte examene ce necesită cantități mici de sânge.
- **Tehnică:**
 1. Pregătește materialele necesare.
 2. Spală și dezinfectează mâinile, pune mănuși.
 3. Alege locul puncției și dezinfectează-l.
 4. Așteaptă uscarea dezinfectantului.
 5. Efectuează puncția rapid și perpendicular pe suprafață (pentru deget, pe partea laterală).
 6. Șterge prima picătură de sânge cu o compresă sterilă.
 7. Colectează picăturile următoare în pipete sau pe lame, conform cerințelor analizei.
 8. Aplică o compresă sterilă și solicită pacientului să mențină presiune ușoară.
 9. Aruncă materialele folosite în recipientele specifice.

7.3.2. Puncția Venoasă

- **Locuri de elecție:** Venele de la plica cotului (cefalică sau bazilică), venele de pe față dorsală a mâinii sau antebrațului, venele jugulare externe (la sugari), venele femurale (în urgențe, de către medic).
- **Indicații:** Majoritatea analizelor de sânge (hematologice, biochimice, serologice, parazitologice, hemocultură).

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/01 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Procedură Operațională privind recoltarea sângelui pentru analize de laborator	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

• **Tehnică:**

1. Verifică identitatea pacientului și explică procedura.
2. Pregătește materialele necesare.
3. Spală și dezinfectează mâinile, pune mănuși.
4. Poziționează pacientul confortabil, cu brațul sprijinit.
5. Alege vena prin palpare.
6. Aplică garoul la 5-10 cm deasupra locului puncției.
7. Dezinfectează tegumentul cu o mișcare circulară dinspre centru spre periferie și lasă să se usuce (minim 30 de secunde).
8. Fixează vena cu policele mâinii nedominante, sub locul puncției.
9. Puncționează vena cu bizoul acului în sus, sub un unghi de 15-30 grade.
10. După pătrunderea în venă (vizualizezi sânge în ac sau hub), eliberează garoul.
11. Umple vacutainerele în ordinea corectă sau aspiră sângele în seringă (dacă folosești seringă).
12. Îndepărtează acul, aplică o compresă sterilă și solicită pacientului să mențină presiune timp de 3-5 minute.
13. Omogenizează tuburile cu anticoagulant prin inversiuni ușoare (5-10 ori).
14. Etichetează imediat tuburile cu datele complete ale pacientului.
15. Aruncă materialele folosite în recipientele specifice.

7.3.3. Puncția Arterială

- **Execuție:** Exclusiv de către medic.
- **Locuri de elecție:** Artera femurală, humerală, radială, cubitală, carotidă.
- **Indicații:** Analiza gazelor sanguine.

7.4. RECOLTĂRI SPECIFICE PENTRU EXAMENE DE SÂNGE

7.4.1. Examine Hematologice (Dimineața, pe nemâncate)

- **Hemoleucogramă:** 2 ml sânge venos pe **EDTA** sau **heparină** (vacutainer cu capac mov/lila), sau puncție capilară în pipete Potain.
- **Hematocrit:** 2 ml sânge venos recoltat pe **heparină** sau **EDTA**.
- **VSH:** 1,6 ml sânge venos pe **0,4 ml citrat de sodiu 3,8%** (vacutainer cu capac negru).
- **Timp Quick (TQ), Timp de sângerare (TS), Timp de coagulare (TC), Fibrinogen:** sânge venos pe **citrat de sodiu** (vacutainer cu capac albastru).

7.4.2. Examine Biochimice (Dimineața, pe nemâncate)

- **Uree, Acid uric, Creatinină, Bilirubină, Colesterol, Lipide, Electroforeză, Fosfataza alcalină, Transaminaze, Amilază, Fosfor, Calciu, Sideremie (Fe seric), Rezervă**

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/01 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Procedură Operațională privind recoltarea sângelui pentru analize de laborator	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

alcalină, Ionograma (Na, K, Ca, Cl): 2-5 ml sânge venos **fără anticoagulant** (vacutainer cu capac roșu sau galben cu gel separator).

- **Glicemie:** Sânge venos pe **fluorură de Na** (vacutainer cu capac gri) sau pe **heparină**.

7.4.3. Hemocultură (Examen Bacteriologic)

- **Condiții:** Asepsie perfectă. Recoltare la **debutul bolii și înaintea administrării antibioticelor**.
- **Tehnică:**
 1. Dezinfectare riguroasă a locului puncției (ex: clorhexidină sau soluție pe bază de alcool) și așteptare pentru uscare completă.
 2. Recoltarea sângelui (minim 5-10 ml) prin puncție venoasă, direct în recipiente sterile cu mediu de cultură (aerob și anaerob), prin dop de cauciuc.
 3. Pentru germeni anaerobi, flaconul cu mediu (geloză semilichidă) se încălzește la 37°C în baie de apă timp de 30 de minute înainte de însămânțare.
 4. Flaconul/eprubeta cu mediul de cultură se păstrează înclinată în timpul însămânțării.
 5. Materialele necesare recoltării se sterilizează la pupinel (dacă nu sunt de unică folosință).
 6. Etichetare clară și transport imediat la laborator.

7.4.4. Examine Serologice

- **Indicații:** Diagnosticarea bolilor infecțioase (detectarea anticorpilor).
- **Tehnică:**
 1. 5-10 ml sânge prin puncție venoasă, direct în **eprubetă curată și uscată, fără anticoagulant** (vacutainer cu capac roșu sau galben cu gel separator).
 2. După coagularea sângelui, se desprinde cheagul de pe peretele eprubetei.
 3. După 30 de minute, serul se decantează într-o altă eprubetă curată sau se aspiră cu pipeta Pasteur sterilă.
 4. **Observație:** Serul hemolizat are culoare roz, serul lactescent are culoare albă, serul nehemolizat (recoltat corect) are culoare gălbuie.

7.4.5. Examine Parazitologice

- **Pentru Malarie (Plasmodii):** Se recoltează sânge în „**picătura groasă**”.
 1. Recoltarea se face **în cursul accesului febril**, când numărul paraziților în sânge este mare.
 2. Pe fiecare extremitate a lamei de sticlă se recoltează 2-3 picături de sânge, cât mai apropiate.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/01 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Procedură Operațională privind recoltarea sângelui pentru analize de laborator	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

3. Cu colțul lamei șlefuite, se amestecă fiecare picătură, formând câte o pată circulară cu diametrul de cca. 1 cm.
 4. Se continuă amestecarea până se formează un mic cheag – semnul defibrinării complete.
 5. Lama recoltată se notează corespunzător.
 6. Se pot colecta și 5-10 ml sânge venos pentru examinare ulterioară.
- **Pentru alți paraziți (Ascarizi, Echinococcus, Entamoeba histolytica, Strongyloides stercoralis, Toxocara, Toxoplasma, Trichinella):** Sânge venos în eprubete cu capac roșu.

7.5. POST-RECOLTARE

1. **Omogenizarea probelor:** Probele cu anticoagulanți se omogenizează prin inversiuni blânde, nu prin agitare.
2. **Etichetare:** Toate eprubetele/vacutainerele vor fi etichetate imediat după recoltare, cu următoarele informații clare și lizibile:
 - Numele și prenumele pacientului.
 - Data și ora recoltării.
 - Secția și numărul salonului (dacă este cazul).
 - Tipul de analiză.
 - Inițialele persoanei care a recoltat.
3. **Transportul probelor:** Probele se transportă la laborator în cel mai scurt timp posibil, în recipiente speciale, care asigură menținerea temperaturii și protecția împotriva vărsării sau contaminării. Respectați condițiile specifice de transport pentru fiecare tip de analiză (ex: la rece, protejat de lumină).
4. **Gestionarea deșeurilor:** Toate materialele folosite (ace, seringi, mănuși, comprese etc.) se aruncă imediat în containerele speciale, conform procedurilor de gestionare a deșeurilor medicale infecțioase și înțepătoare/tăietoare.

8. RESPONSABILITĂȚI

- **Medicul curant:**
 - Stabilește tipul și urgența analizelor necesare.
 - Informează pacientul despre necesitatea recoltării.
 - Efectuează puncția arterială și alte recoltări speciale .
- **Asistentul medical:**
 - Pregătește pacientul fizic și psihologic.
 - Pregătește materialele necesare.
 - Efectuează puncția venoasă și capilară, respectând riguros procedura.
 - Omogenizează, etichetează corect și transportă probele la laborator.
 - Gestionează corect deșeurile medicale.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ	PROCEDURA nr. 03/01 IMSP INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ
Titlul: Procedură Operațională privind recoltarea sângelui pentru analize de laborator	Secția Managementul Calității serviciilor medicale

- **Personalul de laborator:**
 - Recepționează probele, verifică integritatea și etichetarea acestora.
 - Efectuează analizele conform protocoalelor specifice.
 - Raportează rezultatele.